

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ È È **κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ**
(Προσφυγή υπ' αριθ. 35765/03)

ΑΠΟΦΑΣΗ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
24 Νοεμβρίου 2005

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις οριζόμενες στο άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως προϋποθέσεις.
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.*

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Στρασβούργο, 24.11.2005
[υπογραφή :] / S. NIELSEN /
Γραμματέας του Τμήματος

Στην υπόθεση È È **κατά της Ελλάδος**

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζον σε τμήμα, στη σύνθεση του οποίου μετέχουν οι δικαστές :

Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ, *Πρόεδρος,*
Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗΣ,
F. TULKENS,
E. STEINER,
Κ. ΗΑΪΪΕΒ,
D. SPIELMANN,
S.E. JEBENS,

και ο S. NIELSEN, *Γραμματέας του Τμήματος*.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο την 3.11.2005.

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 35765/03) προσφυγής, την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ο Έλληνας υπήκοος *È È* («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου την 4.11.2003 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τον Δικηγόρο Θεσσαλονίκης Τ. Ξυνό. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους του πληρεξουσίου της, Β. Κυριαζόπουλο, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και Σ. Τρεκλή, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Την 13.12.2004, το Δικαστήριο απεφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση την αίτηση περί της διάρκειας της διαδικασίας. Δυνάμει του άρθρου 29 § 3 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο απεφάσισε να αποφανθεί ταυτοχρόνως επί του παραδεκτού και της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

4. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1956 και διαμένει στη Θεσσαλονίκη. Είναι εν αποστρατεία αξιωματικός του στρατού.

5. Την 24.8.1995, ο προσφεύγων εκλήθη να δώσει εξηγήσεις στο πλαίσιο διενεργηθείσας Ε.Δ.Ε. Κατηγορείτο ότι είχε παραλείψει να ελέγξει τον αρμόδιο για τη μισθοδοσία αξιωματικό. Το έλλειμμα ανερχόταν στο ποσό των 2.034.091 δραχμών (5.970 ευρώ).

6. Την 5.7.1996, σε βάρος του προσφεύγοντος ασκήθηκε ποινική δίωξη για υπεξαίρεση δημοσίου χρήματος και ηθική αυτουργία σε υπεξαίρεση δημοσίου χρήματος. Την 7.3.1997, παραπέμφθηκε σε δίκη. Ο έτερος εμπλεκόμενος στην υπόθεση αξιωματικός παραπέμφθηκε επίσης σε δίκη. Η συζήτηση της υποθέσεως, η οποία αρχικά είχε ορισθεί για τις 12.6.1997, ανεβλήθη στη συνέχεια τρεις φορές, η μία λόγω της μη εμφανίσεως δύο μαρτύρων.

7. Την 3 .11.1998, το [Διαρκές] Στρατοδικείο Λαρίσης αθώωσε τον προσφεύγοντα, ως προς την κατηγορία της υπεξαίρεσεως δημοσίου χρήματος, τον κήρυξε ένοχο ως προς την κατηγορία της ηθικής αυτουργίας σε υπεξαίρεση δημοσίου χρήματος και τον καταδίκασε σε επτά μήνες φυλάκιση με αναστολή (απόφαση 70/1998). Την ίδια ημέρα, ο προσφεύγων άσκησε έφεση. Ενώ αρχικά είχε ορισθεί για τις 28.1.1999, η συζήτηση ανεβλήθη διότι ο κατηγορούμενος κωλύθηκε να παραστεί για λόγους σχετικούς προς την υπηρεσία του. Ακολούθησαν τέσσερις ακόμα αναβολές, τρεις λόγω μη εμφανίσεως μάρτυρος και μια κατόπιν σχετικού αιτήματος του συγκατηγορουμένου του προσφεύγοντος.

8. Την 11.12.2002, το Πενταμελές Αναθεωρητικό Δικαστήριο Θεσσαλονίκης επικύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση αλλά μείωσε την επιβληθείσα στον προσφεύγοντα ποινή σε πέντε μήνες φυλάκιση με αναστολή (απόφαση 191/2002). Κατά τη συζήτηση ενώπιον του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, εξετάσθηκαν πέντε μάρτυρες κατηγορίας, και στον συνήγορο του προσφεύγοντος παρεσχέθη η δυνατότητα να τους εξετάσει και αυτός. Το δικαστήριο εξέτασε περαιτέρω τους δύο μάρτυρες τους οποίους είχε προτείνει ο προσφεύγων, και ανέγνωσε τις καταθέσεις πέντε μαρτύρων οι οποίοι δεν είχαν κληθεί να παραστούν στη συζήτηση. Στο τέλος της συζητήσεως, ο συνήγορος του προσφεύγοντος είχε τη δυνατότητα να θέσει συμπληρωματικές ερωτήσεις ή να ζητήσει περαιτέρω διευκρινίσεις, όμως δεν έκανε χρήση του δικαιώματός του αυτού.

9. Την 3.3.2003, ο προσφεύγων κατέθεσε αίτηση αναιρέσεως. Διευτύπωνε παράπονα ότι το Αναθεωρητικό Δικαστήριο είχε προβεί σε κακή εκτίμηση των αποδείξεων, ότι ανέγνωσε τις καταθέσεις πέντε μαρτύρων οι οποίοι δεν είχαν κληθεί να εμφανισθούν κατά τη συζήτηση, και ότι τον καταδίκασε για πράξεις για τις οποίες είχε πρωτοδίκως αθωωθεί. Η υπόθεση συζητήθηκε ενώπιον του Αρείου Πάγου την 1.7.2003.

10. Την 9.7.2003, με πλήρως αιτιολογημένη απόφαση, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση επειδή ήταν αβάσιμη. Διαπίστωσε δε ότι το Αναθεωρητικό Δικαστήριο είχε πλήρως αιτιολογήσει την απόφασή του, και ότι, στην προκειμένη περίπτωση, ουδέν το ανορθόδοξο είχε λάβει χώρα ως προς τη διαδικασία. Προηγουμένως, ο Άρειος Πάγος είχε διαπιστώσει ότι η μία εκ των δύο πράξεων, η οποία συνιστούσε το αδίκημα για το οποίο είχε κατηγορηθεί ο προσφεύγων, είχε εν τω μεταξύ παραγραφεί. Εντούτοις, επειδή ο προσφεύγων δεν είχε υποβάλει ειδικό αίτημα περί διαπιστώσεως της παραγραφής, το ανώτατο δικαστήριο αρνήθηκε να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το ζήτημα αυτό, κατ' εφαρμογή ενός νέου νόμου, του ν. 3160/2003, ο οποίος ετέθη σε ισχύ την 30.6.2003, και κατά τον οποίο, για να δύναται ο Άρειος Πάγος να εξετάζει αυτεπαγγέλτως το ζήτημα της παραγραφής, πρέπει ένας τουλάχιστον από τους λόγους αναιρέσεως να είναι παραδεκτός και βάσιμος. Κατά την πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού ισχύουσα νομοθεσία, αρκούσε ένας τουλάχιστον από τους λόγους αναιρέσεως να είναι απλώς παραδεκτός. Ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι ο ν. 3160/2003 είχε εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση και ότι δεν επιβάρυνε τη θέση του προσφεύγοντος (απόφαση 1723/2003).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

11. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι λόγω της διάρκειας της διαδικασίας παραβιάσθηκε η αρχή της «εύλογης προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει ότι :

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικαστεί δίκαια (...) εντός ευλόγου προθεσμίας από (...) δικαστήριο, το οποίο (...) θα αποφασίσει (...) για το βάσιμο κάθε ποινικής φύσεως εναντίον του κατηγορίας.»

A. Επί του παραδεκτού

12. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Συμβάσεως. Επισημαίνει, περαιτέρω, ότι η εν λόγω αιτίαση δεν προσκρούει σε κάποιον άλλο λόγο απαραδέκτου.

B. Επί της ουσίας

1. Περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη

13. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η διαδικασία είχε αφετηρία την 5.7.1996, ημερομηνία κατά την οποία ασκήθηκε αρμοδίως ποινική δίωξη σε βάρος του προσφεύγοντος. Πριν από την ημερομηνία αυτή, δεν υπήρχε συνεπαγόμενη διαδικασία «αμφισβήτηση».

14. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη, είχε αφετηρία την 24.8.1995, όταν, δηλαδή, απολογήθηκε στο πλαίσιο της Ε.Δ.Ε. Ισχυρίζεται δε ότι από της ημερομηνίας αυτής κατέστη «κατηγορούμενος».

15. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι, επί ποινικών υποθέσεων, η «εύλογη προθεσμία» του άρθρου 6 § 1 άρχεται από της στιγμής κατά την οποία ένα πρόσωπο χαρακτηρίζεται «κατηγορούμενος». Είναι δυνατόν να πρόκειται για ημερομηνία η οποία προηγείται της ημερομηνίας κατά την οποία επελήφθη της υποθέσεως το αρμόδιο να την εκδικάσει δικαστήριο, όπως, ειδικότερα, η ημερομηνία της συλλήψεως, η ημερομηνία απαγγελίας της

κατηγορίας και η ημερομηνία ενάρξεως των προκαταρκτικών ερευνών. Η «κατηγορία», κατά την έννοια του άρθρου 6 § 1, δύναται να ορισθεί «ως η επίσημη γνωστοποίηση, εκ μέρους της αρμοδίας αρχής, της μομφής περί διαπράξεως ποινικού αδικήματος», έννοια η οποία αντιστοιχεί και σε εκείνη των «σημαντικών επιπτώσεων στην κατάσταση» του υπόπτου (βλ., ειδικότερα, *Eckle κατά της Γερμανίας*, απόφαση της 15ης Ιουλίου 1982, série A n° 51, σ. 33, § 73, *Louerat κατά της Γαλλίας*, n° 44964/98, § 29, 13 Φεβρουαρίου 2003).

16. Όσον αφορά την παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η διοικητική εξέταση κατονόμαζε τον προσφεύγοντα, ο οποίος κατηγορείτο ότι είχε παρανομήσει στο πλαίσιο της διαχείρισεως των χρημάτων του στρατού. Εκτιμά, επομένως, ότι η περίπτωση αυτή είχε σημαντική επίπτωση στην κατάσταση του προσφεύγοντος. Συνεπώς, θεωρεί ότι η ημερομηνία κατά την οποία ο προσφεύγων εξετάσθηκε στο πλαίσιο αυτής της Ε.Δ.Ε., σηματοδοτεί την έναρξη της περιόδου η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη (βλ. *Ποθουλάκης κατά της Ελλάδος*, n° 16771/02, § 15, 15 Ιουλίου 2004).

17. Ως εκ τούτου, η διαδικασία άρχισε την 24.8.1995, ημερομηνία κατά την οποία ο προσφεύγων εξετάσθηκε στο πλαίσιο της Ε.Δ.Ε., και περαιώθηκε την 9.7.2003, με την απόφαση 1723/2003 του Αρείου Πάγου. Διήρκεσε, επομένως, επτά έτη, δέκα μήνες και δεκαέξι ημέρες για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

2. Εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας

18. Η Κυβέρνηση προβάλλει ότι η συζήτηση τόσο ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου όσο και ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου αναβλήθηκε κατ' επανάληψη επειδή απουσίαζαν βασικοί μάρτυρες, ή κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος, ή κατόπιν αιτήματος του συγκατηγορουμένου του. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η συμπεριφορά των αρχών οι οποίες επελήφθησαν της υποθέσεως, δεν επιδέχεται κριτική.

19. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι ουδέποτε ζήτησε αναβολή, και ότι η διάρκεια εκδικάσεως της υποθέσεώς του υπήρξε υπερβολική.

20. Το Δικαστήριο υπομιμνήσκει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της υποθέσεως και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων, τα οποία έχουν διαμορφωθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υποθέσεως, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και της συμπεριφοράς και ευθύνης των αρμοδίων αρχών (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Pélissier και Sassi κατά της Γαλλίας* [GC], n° 25444/94, § 67, CEDH 1999-II).

21. Το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη εκδικάσει υποθέσεις παρόμοιες με την παρούσα υπόθεση και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως (βλ. προρρηθείσα υπόθεση *Pélissier και Sassi*).

22. Αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία τα οποία του υπεβλήθησαν, το Δικαστήριο φρονεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κάποιο περιστατικό ή επιχείρημα, το οποίο θα του επέτρεπε να καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην προκειμένη περίπτωση. Ειδικότερα, το Δικαστήριο δεν διαπιστώνει κάποια σημαντική χρονική περίοδο, για την οποία θα ήταν δυνατό να ευθύνεται ο προσφεύγων. Λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομολογία του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι στην παρούσα υπόθεση η διάρκεια της επίμαχης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην περί «ευλόγου προθεσμίας» επιταγή.

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΑΙΤΙΑΣΕΩΝ

23. Ο προσφεύγων παραπονείται περαιτέρω ότι παραβιάστηκε το δικαίωμά του σε δίκαια δίκη, όπως εγγυάται το άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως. Ισχυρίζεται δε ότι, αρνούμενος να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το ζήτημα της παραγραφής, κατ' εφαρμογή ενός νόμου ο οποίος ετέθη σε ισχύ καθ' ον

χρόνο η υπόθεσή του εκκρεμούσε, ο Άρειος Πάγος δέχθηκε όπως ο νομοθέτης παρέμβει σε μια υπό εξέλιξη διαδικασία. Εξ άλλου, ο προσφεύγων παραπονείται, υπό το πρίσμα της παραγράφου 3 του άρθρου 6, ότι το Αναθεωρητικό Δικαστήριο ανέγνωσε τις καταθέσεις μαρτύρων οι οποίοι δεν είχαν κληθεί να εμφανισθούν κατά τη συζήτηση, και ότι, επομένως, δεν είχε τη δυνατότητα ο συνήγορός του να εξετάσει και αυτά τα πρόσωπα.

24. Στο μέτρο που ο προσφεύγων διατυπώνει παράπονα για την άρνηση του Αρείου Πάγου να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το ζήτημα της παραγραφής, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η λύση την οποία υιοθέτησε το ανώτατο δικαστήριο, διαπνέεται από την ευρέως αποδεκτή αρχή κατά την οποία οι περί διαδικασίας νόμοι έχουν άμεση εφαρμογή επί των υπό εξέλιξη διαδικασιών, εκτός εάν υφίσταται αντίθετη ρητή διάταξη (βλ. *Brualla Gómez de la Torre κατά της Ισπανίας*, απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 1997, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-VIII, σ. 2956, § 35). Περαιτέρω, ουδεμία ένδειξη υφίσταται στη δικογραφία, η οποία θα επέτρεπε να συμπεράνομε ότι η εφαρμογή του ν. 3160/2003 στην προκειμένη περίπτωση συνιστά παράνομη ανάμειξη του νομοθέτη στην άσκηση της δικαστικής εξουσίας (βλ., *a contrario*, αποφάσεις *Ελληνικά Διυλιστήρια Stran και Στρατής Ανδρεάδης κατά της Ελλάδος*, της 9ης Δεκεμβρίου 1994, série A n° 301-B, και *Παπαγεωργίου κατά της Ελλάδος*, της 22ας Οκτωβρίου 1997, *Recueil* 1997-VI).

25. Εξ άλλου, στο μέτρο που ο προσφεύγων παραπονείται ότι δεν είχε ο συνήγορός του τη δυνατότητα να εξετάσει ορισμένους μάρτυρες, υπό το φως των περιστατικών της υποθέσεως, το Δικαστήριο δεν διαγιγνώσκει κάποια διαδικαστική ανωμαλία η οποία θα είχε επηρεάσει τα δικαιώματα υπερασπίσεως του προσφεύγοντος.

26. Κατά συνέπεια, η προσφυγή είναι προδήλως αβάσιμη κατά το μέρος αυτό και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Συμβάσεως.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

27. Το άρθρο 41 της Συμβάσεως ορίζει ότι:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβιάσεως αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος δικαία ικανοποίηση.»

A. Ζημία

28. Ο προσφεύγων ζητά 10.000 ευρώ για την ηθική βλάβη, την οποία, όπως ισχυρίζεται, υπέστη.

29. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το αίτημα του προσφεύγοντος είναι υπερβολικό, και ότι και μόνον η διαπίστωση παραβιάσεως θα συνιστούσε επαρκή δικαία ικανοποίηση. Άλλως, εκτιμά ότι το ποσό το οποίο ήθελε επιδικασθεί, δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 1.000 ευρώ.

30. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο προσφεύγων υπέστη βεβαία ηθική βλάβη. Αποφαινόμενο κατά δικαία κρίση, το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα 5.000 ευρώ για τον λόγο αυτόν, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

31. Ο προσφεύγων ζητά επίσης 6.000 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη που πραγματοποίησε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου. Προσκομίζει δε τρεις αποδείξεις παροχής υπηρεσιών του δικηγόρου του για τις διαδικασίες ενώπιον του πρωτοδικείου και του εφετείου, το συνολικό ποσό των οποίων ανέρχεται σε 528 ευρώ, και δύο αποδείξεις του Δ.Σ.Α. για τα έξοδα της αιτήσεως αναιρέσεως, συνολικού ποσού 1.761 ευρώ. Ο προσφεύγων ζητά, επίσης, να του επιστραφεί το ποσό στο οποίο καταδικάστηκε από το Αναθεωρητικό Δικαστήριο Θεσσαλονίκης και

τον Άρειο Πάγο, συνολικού ύψους 430 ευρώ. Όσον αφορά τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη που πραγματοποίησε ενώπιον του Δικαστηρίου, ο προσφεύγων δηλώνει ότι κατόπιν προφορικής συμφωνίας με τον δικηγόρο του, θα πρέπει να του καταβάλει προς εξόφληση το ποσό των 3.000 ευρώ μετά το πέρας της διαδικασίας.

32. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το σχετικό αίτημα του προσφεύγοντος, πρέπει να απορριφθεί.

33. Κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης, κατά το άρθρο 41, προϋποθέτει ότι αποδεικνύονται πραγματικά, αναγκαία και, επίσης, εύλογα (*Ιατρίδης κατά της Ελλάδος* (δικαία ικανοποίηση) [GC], n° 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI).

34. Όσον αφορά τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι είναι δυνατόν η μεγάλη διάρκεια μιας διαδικασίας να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης του προσφεύγοντος ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, και ότι αρμόζει, επομένως, να λαμβάνονται υπ' όψη (βλ., μεταξύ άλλων, *Caruano κατά της Ιταλίας*, απόφαση από 25 Ιουνίου 1987, série A n° 119-A, σελ. 15, § 37). Εν τούτοις, στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι τα αιτούμενα ποσά δεν οφείλονται στη διάρκεια της διαδικασίας, αλλά ότι πρόκειται για φυσιολογικά έξοδα τα οποία πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της επίμαχης διαδικασίας. Πρέπει, επομένως, να απορριφθούν οι αξιώσεις του προσφεύγοντος κατά το μέρος αυτό. Όσον αφορά τα έξοδα τα οποία πραγματοποιήθηκαν για τις ανάγκες της εκπροσωπήσεως του προσφεύγοντος ενώπιόν του, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι αξιώσεις του τελευταίου δεν συνοδεύονται από τα απαραίτητα παραστατικά. Πρέπει, επομένως, να απορριφθεί το αίτημά του και κατά το μέρος αυτό.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

35. Το Δικαστήριο κρίνει ότι αρμόζει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας επί του επιτοκίου της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

1. *Κάνει δεκτή*, ομοφώνως, την προσφυγή όσον αφορά την αίτηση περί της υπερβολικής διάρκειας της διαδικασίας, και την απορρίπτει κατά τα λοιπά.

2. *Κρίνει*, ομοφώνως, ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως.

3. *Κρίνει*, με έξι ψήφους έναντι μιας, ότι

α) το διάδικο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική συμφώνως προς το άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως, 5.000 (πέντε χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος,

β) από της εκπνοής της προθεσμίας αυτής και μέχρι της καταβολής του, το ποσό αυτό θα προσαυξάνεται με απλό τόκο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει*, ομοφώνως, το αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη Γαλλική γλώσσα, εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως την 24.11.2005 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

[υπογραφή]

/ Søren NIELSEN /

Γραμματέας

[υπογραφή]

/ Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ /

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο υπηρεσιακό έγγραφο στη Γαλλική γλώσσα.

Η Μεταφράστρια

Μαρία Π. Παπαδοπούλου